

Parcursul de carieră pe care îl prezint în acest dosar pornește de la două direcții de cercetare. Prima a fost inițiată de teza de doctorat cu titlul *Decadență și decadentism în contextul modernității românești (sfârșitul secolului XIX, prima jumătate a secolului XX)* desfășurată sub îndrumarea prof. univ.dr. Sorin Alexandrescu la Universitatea din București și susținută în 2009. Cu această teză de pionierat științific în România am deschis un câmp de investigație complet nou analizând pe de o parte decadentismul ca un curent literar care și-a validat prea târziu formula estetică și decadența ca pe un fenomen de cultură și civilizație în contextul modernității românești și europene urmărind însă o dimensiune interdisciplinară pe care studiile de comparativă o presupun. Cercetarea m-a condus către un demers comparativ mai amplu și către o teză paralelă de istorie a artei privitoare la simbolism în arta plastică românească în context european, fapt concretizat ulterior în volumul *Simbolism și decadentism în Arta 1900* (Institutul European, 2011). Relația foarte strânsă a simbolismului în artele plastice cu literatura, precum și numeroasele afinități estetice între simbolism și decadentism atât în spațiul literar, cât și în artele plastice mi-au permis recuperarea mai amplă și mai nuanțată a diferitelor etape ale modernității românești. Pe parcursul celor șase ani de documentare în vederea redactării tezei, am dezvoltat unul dintre referatele științifice ca volum separat, care nu s-a regăsit ulterior în corpul tezei, volum dedicat operei lui Mateiu I. Caragiale. Am analizat această operă ca formulă de sinteză a unei culturi a decadenței care încorporează un întreg complex identitar. Intitulat, *Mateiu I. Caragiale – fizionomii decadente* (ICR, 2007) volumul a angajat o lectură a operei lui Mateiu Caragiale din perspectiva decadenței și decadentismului, dar și din aceea a istoriei artei pe care o reclamă numeroasele referințe la arta plastică, acordând pentru prima oară o atenție deosebită textelor non-ficționale: Corespondekta cu N.A.Boicescu, Jurnalul, Agenda-Acta-Memoranda, Efemeride și inclusiv adnotările pe marginea volumului *Familii boierești române* a lui Octav-George Lecca. Cele trei volume rezultate în urma cercetării doctorale trebuie considerate ca un întreg pentru că ele oferă deopotrivă analiza unui fenomen cultural în evoluția sa pe diferite paliere de la literatură la arta plastică, de la teatru la cinematografie, de la critică la teorie literară, precum și cel mai elocvent studiu de caz.

Cea de-a doua arie de cercetare a constituit-o acea cultură de reflex ideologic tipică pentru regimul comunist românesc și a avut în vedere tot un demers interdisciplinar coroborând istoria ideilor, a mentalităților, critica și istoria literară, istoria artei, Historia imaginarului, mitanaliza etc. A fost, de la început, un proiect de echipă care a angrenat alți trei prestigioși cercetători, Paul Cernat și Ion Manolescu, actuali conferențieri universitari la Facultatea de Litere din București și Ioan Stanomir, actualmente profesor universitar la Facultatea de Științe Politice din București. Cercetarea s-a concretizat în 5 volume, dintre care patru de studii și unul de memorialistică. Astfel au apărut *În căutarea comunismului pierdut* (Paralela 45, 2001), o serie de trei volume de studii cu același titlu *Explorări în comunismul românesc* (Polirom, 2004, 2005, 2008) și volumul de memorii *O lume dispărută. Patru istorii personale urmate de un dialog cu Horia-Roman Patapievici* (Polirom, 2005). Noutatea demersului științific a fost conferită nu doar de caracterul interdisciplinar al perspectivei, cât mai ales de faptul că sunt luate în considerare pe lângă literatura propriu-zisă și arta plastică omagială, cinematografia, banda desenată și ghidurile turistice, revistele și almanahurile pentru copii etc. În plus, decupajul literar a evitat pe cât posibil literatura mainstream, “literatura sub comunism”, evidențind un canon alternativ generat în cadrul unui sistem totalitar, canon care include deopotrivă literatura pentru copii, romanul de aventuri, ficțiunea istorică, dramaturgia aservită ideologic etc. Cercetarea evidențiază faptul că există o cultură și o civilizație comuniste precum și un om comunist, subiect viabil al unui demers de antropologie culturală precum cel din seria în care apare și volumul coordonat de François Furet, *Omul romantic*.

Cercetarea privitoare la decadență și decadentism a intrat într-o nouă etapă prin

intermediul unui proiect postdoctoral desfășurat pe parcursul a 18 luni în cadrul Universității Babeș-Bolyai, cu titlul *Imaginarul estetizant al constructelor identitare românești în context european* (1880-1947), proiect în coordonarea profesorului univ. dr. Ioana Both. Prin acest proiect, mi-am propus să examinez dimensiunea estetizantă a teoriilor noastre identitare prin intersecția cu artele plastice, cinematografia și teoria artei în locul geometric interdisciplinar pe care-l constituie figurile specifice ale imaginarii naționalist vehiculate de diferitele teorii identitare. Cercetarea a adus în primplan conceptele de stil într-o arie largă de semnificație de la *stilul de viață* (Richard Shusterman) la *stilistică politică* (Pascal Gaitet) și cel de frumos național incorporat ulterior de o serie de personalități carismatice. Câteva studii precum „Art and Nation: Romanian Arts and Crafts”, „Nationalism as a Stylistics Issue in Interwar Romania”, „Bachelin, Art Nouveau și neobizantinismul”, „Caragiale și complexe identității românești între stilistică și retorică” au configurat, mai degrabă, anvergura unui șantier vast din care am decupat două studii de caz. Primul este deja finalizat într-un volum cu titlul *Caragiale după Caragiale. Arcanele lecturii: exagerări, deformări, excese*, încredințat editurii Cartea Românească, volum care are în vedere o analiză a lecturilor care utilizează opera lui I.L. Caragiale ca interpretant al unui anumit context socio-politic sau garant al ficțiunilor și teoriilor identitare, generând uneori și o stilistică a identității românești. Cercetarea mea a avut în vedere și identificarea deformărilor și exceselor interpretării care-și găsesc un principiu de exorbitare chiar în opera scriitorului. Într-un alt proiect finalizat într-o carte în curs de apariție la editura Institutul European cu titlul *Cultura faliei și modernitatea românească* și grupând o serie de studii am încercat o explicație prin sintagma din titlu a unui metabolism propriu culturii românești ca o cultură care se “coace” târziu, marcată de impulsuri retardative, defazaje, rupturi și recuperări vertiginoase.

Preocupările mai vechi pentru teoria imaginii și imaginarii, activitatea mea sistematică în calitate de critic și istoric de film, cu o rubrică permanentă la *România literară*, precum și studiile referitoare la relația dintre decadentism și cinematografie m-au condus la publicarea volumului *Filmele care ne-au schimbat viața* (Eikon, 2013), volum alcătuit deopotrivă din studii academice, unele ca rezultat al unor conferințe internaționale, și un grupaj de cronică de film românesc circumscriind o estetică a Noului Cinematograf Românesc.

Studierea artefactelor care corespund unui regim totalitar instalat pe o perioadă lungă de timp a continuat cu un proiect ambițios, o analiză a literaturii de călătorie în Uniunea Sovietică, literatură care aduce în primplan pe o parte dintre marii noștri scriitori: Mihail Sadoveanu, George Călinescu, Geo Bogza, Tudor Arghezi, Petru Dumitriu, Panait Istrati, Zaharia Stancu, Demostene Botez, etc. Cercetarea s-a desfășurat pe parcursul a 5 ani de zile și are la bază un demers comparativ. Am analizat literatura de călătorie a autorilor români prin comparație cu cea a scriitorilor francezi către care face trimitere adesea în context polemic. Cartea a apărut în 2011 la editura Humanitas cu titlul *Umbrele paradisului. Scriitori români și francezi în Uniunea Sovietică* și are la bază un demers interdisciplinar. Studiul istoric mi-a fost necesar configurării contextului politico-ideologic în care se înserează faptul literar. Din punct de vedere al istoricului literar am recuperat unui capitol litigios și obscur al literaturii de călătorie. Din motive întemeiate, cum am și arătat, această literatură a angajamentului ideologic a fost făcută uitată. Am identificat un model teoretic, mentalitar al acestui tip de călătorie cu titlul de *hagialâk* ridicat aici la demnitatea conceptului. Cel mai important demers al cercetării mele, facilitat de comparația cu literatura de călătorie a scriitorilor francezi rămâne însă configurarea unei gramatici, a unei geografii a imaginarii, propriu călătoriei în Uniunea Sovietică.

Planurile de evoluție și dezvoltare a carierei mele profesionale urmăresc aceleași două direcții mari care au definit interesul meu științific de până acum. Pe linia studiului unei culturi a decadenței și decadentismului literaturii am în vedere următoarele proiecte: 1.un

studiu asupra relației decadentismului cu naturalismul și a asupra felului în care acesta a fost influențat de teoriile degeneraționiste, de epistema de sfârșit de secol XIX, valorificând o parte rămasă nepublicată din teza de doctorat 2. un studiu amplu despre Emil Cioran ca filosof și scriitor al decadentei, în descendența unei prestigioase serii de gânditori a fenomenului decadentei, Friedrich Nietzsche, Karl Marx, Otto Weininger, Oswald Spengler, Ortega y Gasset, etc. carte pe care am început deja să o documentez din perioada celui de-al doilea stagi postdoctoral la Paris 3. realizarea unei antologii de proză decadentă românească cu un studiu introductiv 4. Realizarea unui volum în care analizeze o continuitate a temelor decadentismului în literatura română după 1947 5. alcătuirea primului album al simbolismului românesc în artele plastice, proiect colectiv în care urmăresc cooptarea câtorva prestigioși istorici de artă care au acordat atenție acestei perioade 6. realizarea unui studiu asupra simbolismului sud-est european și a particularităților pe care le relevă în raport cu construirea unei identități naționale. În ceea ce privește cea de-a doua arie de cercetare, proiectul care se află în desfășurare vizează o analiză a tranziției ca dinamică în câmpul ideilor literare și al literaturii dinspre o societatea interbelică spre cea totalitară în intervalul cuprins între 1945 și 1960.